

ІСТОРІЯ

малюнок Калуша Мирослава Гаталевича

Калуш – місто, розташоване на північному заході Івано-Франківської області.

Калушани започаткували видобуток солі, пивоваріння, ліття дзвонів та створили місту вже на той час славу великого промислового й культурного центру. Важливим фактором заселення краю були поклади солей, відомі на Калушчині ще з **1367 року**.

Першу письмову згадку про Калуш було виявлено в дванадцятитомнику Галицьких гродських книг. Це запис від **27 травня 1437 р.** Мова йшла про «суд у найближчий вівторок після Трійці за участю королівського чоловіка Драгуша із Калуша проти Митька із Куроша».

Із цього часу згадка про Калуш все частіше трапляється в різних земських кни�ах. Назва міста ймовірно походить від слова «калюші» – назви природних сольових джерел, в яких у давни-ну добували сіль. До 1549 р. Калуш залишався селом, що належало до Галицького староства.

1549 р. польський король Сигізмунд Август уповноважує Пелзького воєводу, коронного гетьмана і Галицького старосту Миколу Сенявського заснувати місто Калуш з відповідною юрисдикцією на самоврядування. З цього року Калуш стає «вільним містом» на Магдебурзькому праві. У місті був створений міський магістрат (міська рада). Його очолював бургомістр, якого обирали громадяни.

У **XV ст.** село Калуш було відоме своїм солевидобутком, а згодом броварнею та виробництвом солоду. Вироблявся бікарбонат натрію, селітра, а на початку **XIX ст.** була заснована ливарня для виробництва церковних дзвонів. За першим поділом Польщі **1772 р.** Калуш відходить до Австрії, а коли Австрійсько-Угорська монархія розпалася і створилася Західно-Українська Народна Республіка (ЗУНР), громадяни Калуша встановили міську адміністрацію ЗУНР. Більшість населення України попри окупацію іноземними загарбниками розвивало торгівлю, місцеві ремесла і свою давню культуру.

Місцеві жителі протягом багатьох років боролись за свою незалежність. Найбільш яскраві події боротьби відбулися в період об'єднання земель України.

Під час Другої світової війни місто було окуповане німецькими військами (1941-1944). Представники Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії вели безперервну боротьбу проти окупантів.

Жителі міста Калуша і всієї Галичини з великою радістю зустріли демократичні перетворення в 1990-х роках і стали основною керівною силою в усіх подіях. Історія міста багата на знаменні події та вагомі імена.

Пишаємося письменниками:

Антоном Могильницьким,
Олесем Бабієм,
Михайлом Козорісом,
Григорієм Цеглинським,

художниками:

Григорієм Смольським,
Павлом Ковжуном,
автором та співаком Іваном Рубчаком,
поетом Юрієм Іздриком.

Ше десятки імен калушан-митців, науковців, літераторів склали велику культурну спадщину не тільки Калуша, але й України.

Сучасний Калуш завдячує розвитком своїм предкам, які започаткували видобуток солі, пивоваріння, лиття дзвонів і створили місту вже на той час славу передового промислового центру.

Фото: Михайло Слободянік

ПИВОВАРИННЯ

«КАЛУШ БРОВАР ДИСТРИБ'ЮШЕН»
ТОВ «КАЛУШ БРОВАР ДИСТРИБ'ЮШЕН» –

одне з найстаріших пивоварних підприємств України, яке виробляє продукцію під торгову маркою «EXPORTOWE», «Kalusher». Виробничі потужності були розташовані в місті Калуші. Перші архівні документи, які свідчать про існування в місті Калуші пивоварного виробництва, датуються щонайменше **1565 роком**.

Саме тому й продукція найдавнішої броварні Галичини була - натуральна, виготовлена за традиційними рецептами та класичною технологією парового варіння й лагерного добродження.

Процес бродіння та добродження відбувався в пивних підвалах, збудованих ще за Австро-Угорщини, і тривав від 25 до 60 днів залежно від виду пива.

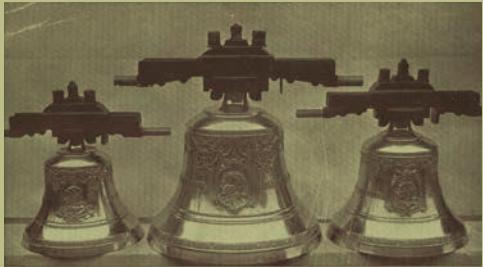

малюнок Мирослава Гаталевича

На жаль, Калуська пивоварня, яка колись була важливою частиною регіональної пивоварної спадщини, більше не працює, але є плани по відновленню роботи солодовні. Сьогодні воно залишається частиною історії Калуша та всієї української пивоварної культури, нагадуючи про багатовікові традиції пивоваріння.

ДЗВОНОЛИВАРСТВО

Дзвони вилиті Фельчинськими на замовлення
Папи Римського Пія XI
як подарунок парафії Морочне

ДЗВОНОЛИВАРНЯ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

1808 року у Калуші розпочала свою діяльність ливарня дзвонів братів Фельчинських.

У 1913-1923 роках було споруджено адміністративний офіс (зараз це будинок № 7 на вулиці Дзвонарській поблизу ринку; до 1939 р. вулиця Дзвонарська була Сівецькою, а в 1939-1991 роках – Семенишино). На меморіальній таблиці вказано, що це будинок братів Фельчинських, у якому був офіс підприємства.

Неподалік, на місці сучасного м'ясного павільйону, розташовано було майстерні ливарні, де виготовляли славнозвісні дзвони.

Згадані споруди зведено в 20-х рр. ХХ ст. У радянські часи в майстернях розміщено торговий павільйон ринку, який функціонує до сьогодні.

Наприкінці 90-х років ХХ ст. на цьому місці була кав'ярня з тематичною назвою «Вечірній дзвін».

Сьогодні в цьому приміщенні діють торгівельні заклади. Спершу фасад будівлі було прикрашено фрескою із зображенням святих, які дивляться на дзвін. У радянський період малюнок замінили барельєфом із зображенням троїстих музик.

ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

Фото Михаїло Слободянік

Одна з головних переваг міста – його географічне розташування.

Добре розвинута транспортна мережа поєднує місто з Центральною Європою та Західною Європою завдяки залізниці і автомобільним дорогам.

Автомагістралі з'єднують Калуш зі Львовом (130 км), Ужгородом (280 км), Києвом (560 км).

Ці та інші міста сполучені також залізницею. За 300 км від міста пролягають кордони з Польщею (150 км), Угорщиною (300 км), Словаччиною (300 км), Румунією (240 км), що сприяє зручному доступу до країн Центральної та Східної Європи.

За характером рельєфу територія міста є поєднанням рівнинної частини і гори Височанки (тому таку назувають і район, на честь героя-опришка Семена Височана). Через місто протікають річки Лімниця, Сівка, Млинівка. Десяту частину міста вкрито лісами.

МУЗЕЇ ТА ВИСТАВКОВІ ЗАЛИ

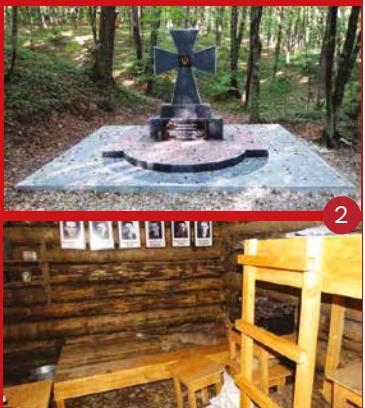

МУЗЕЙ ЄВРОМАЙДАНУ ТА АТО

Музей, що діє в приміщенні спілки «Громадське об'єднання Калушини учасників бойових дій (АТО) на Сході України імені Романа Шухевича». У ньому зібрано цікаві експонати, світлини, фрагменти зброї, атрибутика та речі, привезені з Майдану та з війни на Сході України.

Організатори громадського музею мають на меті розповісти про калушан, мешканців району, які брали участь у цих історичних подіях, а також увіковічнити пам'ять тих героїв, які загинули, захищаючи рідну землю.

**вул. Сівецька, 2,
т. (068) 483-43-35, (050) 642-22-04**

МЕМОРИАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС КРИЇВКА «ЧЕРЕМОША»

Розташовано комплекс у Підгорецькому лісі (неподалік від ЦРЛ). Основне призначення криївки – друк агітаційних матеріалів. Поблизу неї проводили вишколи члени ОУН.

На цьому місці **6 вересня 1945 р.** геройчно загинули шестero підпільників ОУН, які вчинили збройний опір ліквідаторам Калуського РВ НКВС і підрвали себе гранатою, щоб не здатися.

ж/м Підгірки, т. (098) 894 12 21

ВИСТАВКОВА ЗАЛА

Виставкову залу засновано у 1992 році як творчий осередок митців. Основне призначення: виставки живопису та скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва місцевих художників та майстрів, а також митців зі всієї

України; співпраця з дорослими відвідувачами, дітьми, спілкування, покращення їхнього емоційного стану.

вул. Дзвонарська, 5, т. (095) 642-08-06

КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ КАЛУЩИНІ

Музей розпочав роботу в грудні 1997 р. в будівлі, яка є пам'яткою архітектури і до 1939 р. належала єврейській громаді міста. Експозиція висвітлює історію краю та знайомить відвідувачів з етнографічними особливостями регіону в чотирьох залах: «Природничому», «Сакральному», «Краєзнавчому» і «Побуту та етнографії».

вул. Шевченка, 9, т. (066) 210 02 30

МУЗЕЙ-ОСЕЛЯ РОДИНИ ІВАНА ФРАНКА

Музей-оселю відкрито 1992 року згідно з рішенням виконавчого комітету Калуської міської ради.

Приміщення збудував 1935 року син брата Івана Франка Онуфрія – Омелян Франко. Експозицію музею-оселі розміщено на двох поверхах.

Ініціаторами створення музею-оселі в Калуші (Підгірки) були внучка Онуфрія Франка Оксана Франко, докторка історичних наук, професорка Львівського національного університету ім. І. Франка, та її син Андрій, кандидат історичних наук, франкознавець.

**вул. Івано-Франківська, 22
т. (096) 826 09 40**

НАРОДНИЙ МУЗЕЙ ІСТОРІЇ І ТРУДОВОЇ СЛАВИ

Одночасно з розвитком хімічної промисловості на Прикарпатті в 50-60-тих роках ХХ ст. почався інтенсивний розвиток старовинного Калуша, на околицях якого залягають великі поклади полімінеральних руд. Історичні документи, книги, фотографії про минуле та історію розвитку солеварень Калуша і бажання ентузіастів зберегти історичні цінності дали змогу в березні 1976 року відкрити музей історії і трудової слави підприємства в одному із залів палацу культури «Мінерал».

**вул. Чорновола, 20, ПК «Мінерал»,
т. (03472) 6-04-83**

МУЗЕЙ СТАРОЖИТНОСТЕЙ ТА ІСТОРІЇ

Перший у місті музей старожитностей та історії школи, створив 29 березня 2011 р. Михайло Гніздовський – вчитель музичного мистецтва та культури.

Віднайдено і зібрано експонати з двох областей: Івано-Франківської та Львівської, які нині прикрашають колишній шкільний підваль. Колекцію музею вдалося сформувати завдяки бережливому ставленню до старовинної спадщини. Наприклад, важкі старі жорна, на яких малий Михайло допомагав бабусі молоти кукурудзу.

8

У музеї нині зберігають полотно (1955 р.), веретено, багато вишиванок, глечики, сулії, дійнички, маслянки, макітри і ситечко з соломи для процід-жування молока.

**Калуський ліцей №1
вул. Івана Франка, 6, т. (03472) 23125**

6

7

МЕМОРИАЛЬНИЙ МУЗЕЙ «КАЛУСЬКА В'ЯЗНИЦЯ»

У міжвоєнний період за вказаною адресою діяв слідчий ізолятор. Найбільші злочини в цьому приміщенні було здійснено під час так званого приходу «другихsovітів» на західноукраїнські землі. У 1944 - 1950 рр. під арештом були представники ОУН, УПА та інших націоналістичних організацій. На початку 2017 року будівлю передано Меморіальному музею «Калуська в'язниця».

Калушани та гости міста мають змогу оглянути три експозиційні зали:

«Археологічних знахідок»,
присвячений давній історії Калуша;
«Історії національно-визвольної боротьби початку – середини ХХ ст.»
(про боротьбу проти тоталітарних окупаційних режимів періоду 1914 - 1946 рр.);
«Історії російсько-української війни»
(сучасні події).

У Меморіальному музеї «Калуська в'язниця» проводять різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію історії національно-визвольної боротьби, лекторії, виставки, наукові презентації тощо.

вул. Січинського, 5, т. (098) 894 12 21

МУЗЕЙ «ІСТОРІЯ РІДНОГО КРАЮ»

Краєзнавчу спадщину Калущини презентує експозиція музею за такими розділами: «Калуш: далеке і близьке», «Мистецтво дзвононарства в родині

Фельчинських», «Калуська станиця братства вояків ОУН-УПА», «Депортация», «Мислимо, творимо, перемагаємо...».

**Калуська загальноосвітня школа №4
вул. Коновалця, 4, т. (03472) 6-61-94**

8

9

9

ЕТНОГРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ ВИШИВКИ Й ОДЯGU ПРИКАРПАТТЯ

1989 року вчитель географії Михайло Григорович Покиданець створив етнографічний музей вишивки й одягу Прикарпаття, у якому зібрано унікальні експонати: бойківський жіночий одяг (поч. ХХ ст.), глечик (чорна войнилівська кераміка, кін. XIX - поч. ХХ ст.), глечик з вузькою горловиною (поч. ХХст.), ґорсик, вишивані жіночі сорочки, подушки і рушник лемківський з вишиєм віршем про Україну, 1950 рік

Калуський ліцей №5
вул. Хіміків,
т. (03472) 6-28-73

ЕТНОГРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ «НАРОДНІ СКАРБИ»

Шкільний музей «Народні скарби» було відкрито 1 вересня 2006 року.

У результаті пошукової роботи учнів і вчителів закладу освіти зібрано етнографічну колекцію, що стала основою фондів музейної кімнати.

Діяльність музею спрямовано на ознайомлення з історією національної вишивки, вивчення історії школи та рідного міста.

Калуський ліцей №10
вул. Євшана,17
т. (03472) 6-64-73

10

ЕТНОГРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ КАЛУЩИНИ

Етнографічний музей Калущини було відкрито 8 вересня 1994 року. Засновником і першим завідувачем музею став викладач училища Валерій Сердюк, який організовував пошукову роботу учнів і колег упродовж багатьох років. У музеї зібрано й систематизовано етнографічні колекції з речових пам'яток матеріальної культури Бойківщини і Прикарпаття XIX поч. ХХ ст.

Вище професійне училище № 7
вул. Б. Хмельницького, 78
т.(03472) 6-18-32

МУЗЕЙ МЕДИЧНОГО ОДЯGU «IN WHITE»

Музей медодягу – це унікальна культурна та освітня ініціатива, якою представлено історію та еволюцію медичного одягу. Компанія In White улітку минулого року релокувала на Івано-Франківщину виробництво спеціального одягу для медпрацівників. Музей було створено для збереження та популяризації традицій медичної професії, а також для надання відвідувачам можливості ознайомитися з історичними аспектами спеціального одягу. Це чудове місце для всіх, хто цікавиться медичною історією, модою та культурою, а також для тих, хто хоче дізнатися більше про важливість медичного одягу для здоров'я та безпеки

пацієнтів. Для студентів-медиків та всіх охочих організовують екскурсії та лекції. За 2 роки повномасштабного вторгнення компанією було передано на потребу ЗСУ більше 11 млн. грн.

вул. Юрія Литвина, 30а, (3й поверх)
т. 068 717 2424

11

3

ІСТОРИКО-МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ СТЕПАНА БАНДЕРИ

Історико-меморіальний музей Степана Бандери в Старому Угринові розпочав свою роботу у вересні 1992 року, в уцілій кімнаті священичої резиденції.

Перед цим 14 жовтня 1990 р. на родинному обійсті встановлено перший в Україні пам'ятник Степану Бандері, який 30 грудня 1990 р. о 5 год. ранку було знищено радянськими спецслужбами.

30 червня 1991 р. з нагоди 50-х роковин проголошення Акту Державності України, на цьому ж місці встановлено другий пам'ятник, який через 10 днів знову підірвано.

17 серпня 1992 р. відкрито третій, на цей раз бронзовий у повний зріст пам'ятник Провіднику ОУН Степану Бандері.

У 1996 році створено власне Історико-меморіальний музей Степана Бандери.

1 січня 1998 року освячено наріжний камінь під будівництво нового приміщення музею, який відкрито 30 грудня 2000 року.

1 січня 2009 р. відкрито оновлену експозицію Історико-меморіального музею Степана Бандери та відновлену хату-пле-банію з облаштованим інтер'єром кімнат.

вул. Степана Бандери, 48, с. Старий Угринів, Калуський район, Івано-Франківська обл., т. 0683116749
www.bandera.if.ua

ІСТОРИЧНІ САКРАЛЬНІ СПОРУДИ

ЦЕРКВА СВ. АПОСТОЛА АНДРІЯ

1792 р. пам'ятка архітектури, охоронний № 604. Це найстаріша церква в Калуші, її історія сягає сивої давнини. Попередня будівля церкви Христа Спасителя на Загір'ї «стояла в передмісті Калуша, за Галицькою брамою – у низині «за горою» (Zagorze, пол. мовою, на Загір'ї).

Церква була дерев'яною. Збудовано її посвячено 1640 року.

**вул. Церковна, 14
(Житловий масив Загір'я)**

КОСТЕЛ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА

1845р. пам'ятка архітектури, охоронний № 598. Римо-католицький храм, що розташований у центральній частині міста і є візитівкою Калуша. Цей храм є першою мурованою будівлею в місті, яку збережено до наших днів. Костел побудовано на висоті 315 м над рівнем моря. Має лише один аналог – у містечку Глинна Наварія (Львівська область).

вул. Т. Шевченка, буд. 10

ЦЕРКВА СВЯТОГО МИКОЛАЇ

(УГКЦ, 1888 р.)

Одна з найстаріших дерев'яних церков Калуша, основний храм мікрорайону Хотінь. Зведений 1888 року як головна сільська церква.

**Житловий масив Хотінь
вул. Й. Сліпого**

ЦЕРКВА СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЬОГО

Один із найстаріших дерев'яних храмів сучасного Калуша, який до середини ХХ століття був основною церквою села Підгірки. Дерев'яну дзвіницю (1901 року) розібрали 1998 року.

На свято Чесного і Животворящого Хреста 27 жовтня 1998 року було освячено нову дзвіницю за проєктом Б. Федорка. Столярські й штукатурні роботи виконали підгірчани Є. Зборовський та М. Прокопів. Хрест біля церкви поставлений на честь 1000-ліття Хрещення Русі 1988 року.

[вул. Смольського](#)

ЦЕРКВА СВЯТОГО АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

Одна з основних і найстаріших муріваних церков Калуша, що належить до греко-католицької єпархії. Церкву збудовано в 1910-1913 р.р. за проєктом В. Нагірного у візантійському стилі. Фасад прикрашено гутами, краплями, іншими декоративними формами. Особливо красивий портал храму, із обох боків якого є дві колони, увінчані вежами у формі малих куполів. Храм зведені 1913 року на місці старої дерев'яної церкви.

[Майдан Шептицького, буд. 30](#)

4

5

6

7

КАПЛИЦЯ ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

(колишня – Святої Варвари, XIX ст.)

Каплицю було збудовано на початку ХХ ст. для шахтарів та освячено на честь великомучениці Варвари, яку вважають покровителькою гірників. Калуські шахтарі, ідучи в шахти, щоразу молилися до святої Варвари. У 1980-х роках каплицю було перейменовано на честь Івана Хрестителя. Художник, який оновлював її, намалював ікону цього святого.

[вул. Чорновола](#)

ЄВРЕЙСЬКИЙ ЦВИНТАР

У Калуші виник наприкінці XVII ст. Площа цвинтаря близько 1 гектара. Точна кількість захоронень невідома, вцілілих надгробних плит (мацев) налічено щонайменше 1200.

На місці братської могили біля центрального входу в 1990-х було встановлено монумент, присвячений пам'яті євреїв, знищених у Калуші під час Голокосту (з близько 6 тис. калуських євреїв після Другої світової війни вижило лише 17).

Калуське єврейське кладовище продовжує бути цікавим об'єктом для наукових досліджень.

ФЕСТИВАЛІ

ФЕСТИВАЛЬ «КОЛЯДА МОЇХ БАТЬКІВ»

Фестиваль, що вже став символом різдвяних свят Калуської громади.

Мета дійства: популяризація українських традицій, відродження багатогранної духовної спадщини рідного краю, об'єднання в спільній коляді.

Місце проведення – КЗ ПК «Юність».

ФЕСТИВАЛЬ «ТЕАТРАЛЬНА ВЕСНА»

Фестиваль «Театральна весна» в Калуській громаді є традиційним, адже започаткували його у 2011 році.

«Театральна весна» – свято мистецтва, актуальний проект, творчий симпозіум професійних і аматорських театрів, показ кращих художніх досягнень у галузі театрального мистецтва.

ФЕСТИВАЛЬ ТАЛАНТІВ «УКРАЇНА – ЦЕ МИ»

Війна змінила маленьких українців, але не позбавила їх мрій про щасливу вільну Україну.

Головною метою фестивалю є підтримати в цей важкий для нашої країни період дітей, вселити їм віру у свої сили та завтрашній день, мирне та світле майбутнє.

Фестиваль талантів «Україна – це ми» проводять з метою виявлення, підтримки, розкриття та подальшого розвитку потенціалу талановитих дітей, яскравих виконавців, творчих особистостей.

«КОНЦЕРТИНО»

Міжнародний конкурс виконавців на духових та ударних інструментах, започаткований 1996 року.

Метою та завданнями заходу є виявлення та підтримка обдарованої молоді, підвищення рівня професійної підготовки юних виконавців, вивчення та розповсюдження передового педагогічного досвіду, популяризація творів українських та зарубіжних композиторів, обмін досвідом роботи провідних викладачів України та країн-учасниць у галузі музичного мистецтва.

У дійстві беруть участь учні мистецьких шкіл та педагогічної практики закладів фахової передвищої освіти

«СПІВОЧИЙ ГАЙ»

Щорічний фольклорно-етнографічний фестиваль проводять у рамках відзначення Дня Незалежності України з метою розвитку українського аматорського мистецтва, відтворення та популяризації народних звичаїв, традицій та обрядів, сприяння розширенню мистецько-художнього світогляду учасників, забагачення їх духовності, пошуку та підтримки здібних, обдарованих особистостей, встановлення тісних творчих стосунків.

Фестиваль проходить у сквері палацу культури «Мінерал»

вул. Чорновола, 20
т. (03472) 6-04-83

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «БІГУС»

Фестиваль проводиться традиційно в травні з метою збереження, розвитку та популяризації українських національних традицій та кухні.

Основними завданнями фестивалю є:

- популяризація народних традицій та звичаїв;
- популяризація кращих рецептів української кухні;
- підвищення туристичного потенціалу міста;
- пошук і підтримка обдарованих молодих майстрів національної кухні;
- створення умов для самореалізації майстрів українського кулінарного ремесла.

Фестиваль проходить у парку культури ім. Івана Франка

KALUSH ORCHESTRA — ПЕРЕМОЖЦІ НА «ЄВРОБАЧЕННІ 2022»

KALUSH був створений 2019 р. спільними зусиллями репера Олега Псюка, також відомого як Псючий син, та музичного продюсера Ванька Клименка.

Назва гурту виникла завдяки розповідям Олега про його рідне місто

Калуш, що надихнуло обох на цей вибір. З ініціативи фронтменів гурту **«KALUSH»** у 2021 було утворено інший гурт — **«KALUSH ORCHESTRA»**, який 15 травня 2022 року став переможцем **«Євробачення-2022»** з піснею «Стефанія»

Олег Псюк народився 16 травня 1994 року в Калуші. Батько Олега був інженером-механіком, мама — продавчинею в магазині. Олег Псюк навчався в Калуській ЗОШ I-III ст №9.

Після 9-го класу вступив до Калуського політехнічного коледжу на спеціальність «Обслуговування інтелектуальних інтегрованих систем» (OIC). Писати реп Олег почав 2009 року. Першим треком став дісса на класну керівницю. Це був перший випадок, коли Олег зловив хайп — його творчістю зацікавилися всі однокласники.

Рядки Олег римував у дворі з «групою однодумців» і, як йому здавалося, формував місцеву реп-спільноту. Після дев'ятого класу Олег пішов працювати на будівництво, а в кінці літа вступив до Калуського політехнічного коледжу. Заодно він працював на кондитерській фабриці та на заводі — робив бетонні кільця для колодязів. Незабаром дворова тусівка розпалася: частина його приятелів виїхали на заробітки за кордон, інших накрило доросле життя.

Олег писав треки й навіть виступав на розігріві в місцевих реперів.

Коли Олегу виповнилося дев'ятнадцять, він на чотири роки переїхав до Львова, навчатися в Лісотехнічному університеті на факультеті автоматизації. Перспектива працювати на лісозаготівлях, нехай навіть з автоматичними верстатами, його не приваблювала, а думки про хіп-хоп не давали спокою. Вищу освіту Олег і сьогодні вважає марною, але диплом усе-таки отримав. Усі чотири роки Олег жив у гуртожитку і працював торговим агентом у місцевих фірмочках.

Олег каже, що важливу роль у його кар'єрі зіграв репер *Nashiem Worryk*.

Олег отримав диплом і повернувся в Калуш. Він і далі працював з *Nashiem Worryk*, випустив кілька синглів, а потім записав дебютний альбом «Торба», де взяв собі псевдонім Псючий син. Повз масового слухача альбом проїшов непоміченим, у YouTube у нього всього сотні прослуховувань, на SoundCloud — тисячі. Але реп-тусівка високо оцінила його провінційні хроніки та фастфлоу — ритмічний малюнок з високим темпом подачі тексту.

ГОТЕЛІ, МОТЕЛІ, САДИБИ

ГОТЕЛЬ «КАЛУШ»

Готель «Калуш» розташовано в історичному центрі міста, на площі Героїв. Реновація готелю – листопад 2022 року. Для наших гостей номери від класу люкс до типу хостел.

Неподалік від готелю знаходитьться єдиний в Україні собор Св. Валентина, а також міський парк, льодова арена, спортивно - оздоровчий комплекс, центральний ринок та адміністративний квартал. Поряд також зупинки громадського транспорту з прямим сполученням до залізничного вокзалу та автостанції. Родзинкою готелю є інформація про історію міста, яку можна вивчати, не виходячи з номера, через сканування QR - коду. Наші гости завжди можуть взяти на згадку «частинку міста» з собою, обравши тематичний сувенір у крамничці готелю: історичні акварелі відомого художника, крафтове мило «Стефанія», соляну цеглинку чи бочечку з сіллю, бойового гусака ручної роботи та інше.

вул. Підвальна 9, т. +38-066-546-00-98
www.kalush-hotel.com

МОТЕЛЬ «ГОСТИНЕЦЬ»

Мотель «Гостинець» знаходиться в Калуші, (за 26 км від Івано-Франківська). До послуг гостей чотири номери: два тримісних і два двомісних (із

можливістю додаткових місць), оснащені телевізором із супутниковими каналами, ванною кімнатою. На території працює ресторан і облаштовано безкоштовну стоянку, безкоштовний Wi-Fi та дитячий ігровий майданчик, мангаль. До центру міста від готелю «Гостинець» 3,5 км

вул. Львівська, 20, т. (066) 725-89-78

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ КОМПЛЕКС «КАСАБЛАНКА»

Сучасний комфортабельний відпочинковий комплекс розташовано в затишній частині Калуша. Це місце для відпочинку, приємних зустрічей та ділового спілкування.

вул. Б. Хмельницького, 18а,
(03472) 7-99-11, (066) 240-67-77
сайт: www.casablanca-hotel.com.ua

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ КОМПЛЕКС «ЧОРНОГОРА»

Чудове місце для відпочинку із сім'єю чи в дружньому колі, бо в цьому комплексі гармонійно поєднано оздоблення натуральними матеріалами в контрастних кольорах, що створюють довершенну картину інтер'єру. Тут є всі послуги, які сприятимуть тому, щоб відпочинок став незабутнім.

с. Мостище, вул. Погарице, 1а,
т. (03472) 700-07, (096) 819-20-30,
(066) 037-88-83
e-mail: chornogora2017@ukr.net
сайт: www.chornogora.virtual.ua

22

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ КОМПЛЕКС «МАЙДАН»

Зручний і затишний готель, розташований недалеко від центру міста, поряд із парком відпочинку. У комплексі є комфорктабельні номери з усіма зручностями.

вул. Паркова, 2 , т. (066) 312-63-01

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ КОМПЛЕКС «GREEN PARK»

Готель «Green Park» розташовано в селі Вістова. Заклад забезпечує гостям різнопланові можливості щодо якісного відпочинку та вищуканого дозвілля:

- чарівну та простору територію для весільної церемонії;
- стильний сучасний ресторан, у якому пропонують вищукані страви європейської та української кухонь, а також приготовлені на мангалі;
- бар із великим асортиментом смачних напоїв;
- затишні номери для відпочинку, облаштовані кондиціонерами, безкоштовним доступом до інтернету, іншими зручностями;
- сад для прогулянок, фотосесій та відпочинку на свіжому повітрі;
- літню терасу;
- сауну;
- критий басейн;
- дитячий майданчик з гірками, гойдалками та лазанками.

В околицях готелю "Green Park" можна зайнятися пішim туризмом та іншими видами активного відпочинку.

**с. Вістова, вул. Санаторна, 6
т. +38 (067) 869-81-51**

РЕСТОРАНИ

РЕСТОРАН «ТЕРЕЗІ»

Ресторан «Терезі» – ідеальне місце для проведення весіль, ювілеїв, випускничих вечорів, корпоративних заходів!

Щоб свято стало пам'ятною подією, подарувало приємні враження, варто обирати професійний підхід, високий рівень організації та сервісу, неперевершенну кухню. Вищукана атмосфера кожного із семи банкетних залів у поєднанні із смачною кухнею, якісним обслуговуванням та живою музикою залишать у вас незабутні враження.

**вул. Каракая, 10
т. (03472) 9-93-95, (095) 031-31-21**

РЕСТОРАН «G.R.A.M.»

Це надзвичайно привітний та комфортабельний, сучасний заклад для задоволення та приемно проведеного дозвілля. Стильний інтер'єр надихає на чудове проведення часу, а персонал подбає про важливі моменти вашого дозвілля. Ідеальне місце для відпочинку з рідними чи друзями! А ще в закладі облаштовано затишну лаунж-зону для кальянів. Є цікава, безпечна та комфортна дитяча кімната. Пропонуємо смачні страви з м'яса, приготовлені на вогні; неперевершенну піцу з печі, суші; а також доставку їжі.

**вул. Січових Стрільців, 23,
т. (099) 376-42-41**

23

РЕСТОРАН «GREEN PARK»

Ідеальне місце для проведення будь-якого заходу: від тихої романтичної вечері до гала-банкетів. Для приготування страв використовують лише свіжі продукти фермерських господарств. Основне меню ресторану – збалансований комплекс якісних продуктів і оригінальних рецептів. Можна знайти страву до смаку, навіть дієтичну.

Зібрано всі улюблені рецепти західного регіону для того, щоб розповісти про різноманітні смаки цієї дивовижної кухні. Галицька відрізняється від основної української використанням оригінальних секретних інгредієнтів, що надають стравам особливого домашнього смаку.

с. Голинь, вул. Санаторна, 6
т. (050) 871-49-22, (067) 869-81-51

РЕСТОРАН «NEW YORK STREET PIZZA»

Ресторан «New York Street Pizza» призначено для тих людей, які цінують свій час і можливості, уміють насолоджуватися життям у форматі «нон-стоп». Оригінальний інтер'єр, виконаний в американському стилі, гідний рівень обслуговування, тепла дружня атмосфера перенесе кожного гостя у жваве міське кафе в одному з штатів Америки.

вул. Дзвонарська, 14
т. (066) 360-08-37

3

4

4

РЕСТОРАН «РАНДЕВУ»

Ресторан-готель «Рандеву» – це відмінний вибір для тих, хто шукає незабутні враження та комфортну атмосферу під час відпочинку. У ресторані зможете насолодитися широким асортиментом страв, які готують професійні кухарі. Пишаємося українською кухнею, але також пропонуємо чудові інтернаціональні страви, для приготування яких використовують тільки найсвіжіші та найякініші інгредієнти. Також радо запропонуємо послуги з проведення різноманітних заходів – від сімейних до корпоративних свят.

Є чудовий банкетний зал, де можна провести незабутню вечірку зі своїми друзями чи колегами.

с. Голинь, вул. 600 річчя Голиня, 21А
т. (050) 710-92-29

РЕСТОРАН «РОДОСЛАВ»

Ресторан «Родослав» — це місце для комфортного відпочинку в дружній атмосфері з чудовим краєвидом на мальовничі карпатські вершини.

Це ідеальне місце для проведення урочистих подій: весіль, ювілеїв, корпоративних вечірок та інших заходів.

Ми пропонуємо багатий вибір страв, які готують тільки зі свіжих та якісних продуктів, які завдяки висококваліфікованим шеф-кухарям майстерно перевтілюються в шедеври.

Зaproшуємо гостей відчути справжній дух Карпат та насолодитися витонченими стравами.

с. Голинь, вул. 600 річчя Голиня, 12А
т. (099) 373-45-98

5

6

КАФЕ, ПІЦЕРІЇ, ПАБИ

КАФЕ «ПЕРЕВЕСЛО»

Особливе місце в Голині, де можна не тільки насолодитися чудовою кавою та свіжою випічкою, але й скористатися доступом до Інтернету. Розташований у тихому та затишному місці, заклад створений для забезпечення максимального комфорту для відвідувачів. У ньому пропонуються широкий вибір страв на будь-який смак. Кава з кращих кавових зерен з усього світу, страви з найсвіжіших продуктів та смачні десерти.

с. Голинь, вул. Роксолани, 2А
т. (050) 235-63-68

КАФЕ «МАРІАННА +»

Кафе «Маріанна +» запрошує гостей та мешканців міста скуштувати смачні страви та зануритися в атмосферу гостинності та гарного настрою. Це унікальний простір для комфортного відпочинку в колі сім'ї та друзів. Місце, де вдало поєднано сміливі дизайнерські рішення, вищукана атмосфера достатку, авторські страви від шеф-кухаря та приємні ціни. Команда висококваліфікованих кухарів та офіціантів працює, щоб забезпечити комфортні та затишні умови перебування в ресторані «Маріанна +».

вул. Героїв України, 1, т.(095) 160-94-34

ПІЦА-ПАБ «КУКУРУЗЗА»

Ідеальне місце для відпочинку з сім'єю чи друзями, смачного обіду чи вечірніх посиденьок. Соковите м'ясо, хрумкі овочі, ніжні десерти та авторські напої доповнять дозвілля та зроблять його по-особливому приємним.

У закладі є дитяча кімната, що зробить відпочинок малечі приємнішим.

Для додаткових зручностей клієнтів організовано оперативну доставку замовлень за адресою.

вул. Винниченка, 8
т. (095) 302-01-01

КАФЕ-ПІЦЕРІЯ «ПАЛЕРМО»

Готові стати улюбленим місцем відпочинку та задовольнити високі вимоги в якісному обслуговуванні.

Вишуканий, ретельно продуманий інтер'єр, сприяє створенню затишної, ненав'язливої атмосфери, а окремий банкетний зал та оригінальні страви надовго даруватимуть приємні спогади від святкування.

Пропонуємо оригінальні рецепти європейської кухні, свіжі та якісні продукти, доставку піци, суші, салатів, десертів, напоїв.

У «Palermo» відпочинок буде вдалим у колі рідних та друзів, у піднесеному настрої та з яскравими враженнями.

пр. Лесі Українки,15А
т. (099) 199-19-00

ПАБ «ПІД ЯСЕНАМИ»

ПАБ-броварня «Під ясенами» беззаперечно може пишатися своєю українською та європейською кухнями. Старанні та вмілі кухарі готують тільки найкращі страви, щоб потішити та здивувати своїх гостей! Тут і холодні, і пивні закуски, гарячі страви, ковбаски, смаколики на грилі та мангалі.

Родзинкою закладу є власна пивоварня, де варять живе та нефільтроване пиво різних сортів, а також виготовляють смачний квас. Для приємного дозвілля на свіжому повітрі (у теплу погоду) облаштовано літній майданчик (2 рівні розміщення); окремі зали: «Бочка» (до 15 осіб), пивний зал (до 12 осіб), банкетний зал (до 50 осіб). А також надають послугу – пиво, яке можна взяти з собою, самі доставляємо обладнання до вас, це ідеальний варіант для оформлення козацького столу.

ул. Героїв, 28
(066) 542-43-8

КАФЕ «RADIUS»

Кафе «Radius» місце для відпочинку, затишних святкувань! Тут є більше десяти рецептів неповторної піци, а також великий вибір страв з м'яса і риби, перших страв, гарнірів, салатів, десертів.

Працює бар з різноманітними алкогольними та безалкогольними напоями.

Бармен допоможе вгамувати спрагу, створить коктейль на будь-який смак. Високої якості страв у закладі досягають завдяки професіоналізму наших шеф-кухарів і використанню у приготуванні тільки свіжих і натуральних продуктів.

бул. Б. Хмельницького, 5
т. (066) 004-00-16

5

6

КАФЕ «SUNRISE»

Затишна кав'ярня, яка розміщена в історичному центрі міста.

У ній пропонують смачну кухню, фірмові десерти та випічку за домашніми рецептами та найсмачнішу ароматну каву.

площа Героїв, 6
т. (050) 282-56-32

КАФЕ «КРУЧЕНІК & ВАРЕНІКИ»

Затишний, колоритний заклад швидкого харчування гостинно запрошує скуштувати смачні страви української кухні: вареники, голубці, борщик.

бул. Каракая, 26
т. (099) 962-07-01

ДІТЯЧИЙ РОЗВАЖАЛЬНИЙ ЦЕНТР «КАРАМЕЛЬ»

Пропонуємо:
Ніндзя-парк, батутну арену,
лазанки, гірки,
аерохокей та інші ігрові атракціони,
зону для наймолодших,
PlayStation для геймерів,
дві тематичні кімнати для святкувань
та затишне кафе.

У центрі можна відсвяткувати день народження з аніматорами за тематичними програмами та майстер-класами.

м-н Шептицького, 6
т. (098) 555-33-74

7

8

9

КАВ'ЯРНЯ «КОРИЦЯ»

Для тих, хто любить каву – маленький оазис спокою й насолод.

У закладі смачні десерти та напої.

пр. Лесі Українки, 19
т. (099) 709-79-21

КАВ'ЯРНЯ- ПЕКАРНЯ «МАТУСИН ХЛІБЧИК»

Запрошуємо в кав'ярню-пекарню «Матусин хлібчик»! Заклад особливий: у ньому і хліба можна купити, і кави випити, і брендовий «Калуський торт» придбати. Пропонуємо неперевершенну випічку, десерти, смачну каву та відчуття атмосфери справжнього комфорту.

бульвар Незалежності, 2
т. (097) 876-45-15, (066) 330-73-56

10

11

11

30

ВІДПОЧИНOK ТА РОЗВАГИ

БОТАНІЧНА ПАМ'ЯТКА ПРИРОДИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ВИСОЧАНСЬКІ ДУБИ»

Пам'ятку визнано 2018 року. Це ділянка площею 1,2 га, де ростуть шість вікових дубів. Висота дерев – 18-23 метри, діаметр стовбурів від 260-582 см, вік дерев від 200-350 р. Дерева є окрасою околиць Калуша й місцем гніздування птахів. Навесні у траві цвітуть підсніжники (*Galanthus nivalis L.*) – вид, що занесений до Червоної книги України.

вул. Робітника, (ж/м «Височанка»)

СПЛАВИ НА КАЯКАХ ТА КАТАМАРАНАХ В ДНІСТРОВСЬКУМ КАНЬЙОНІ

«Умій працювати, але й відпочивати», – навчає народна мудрість. Відновити сили після робочого тижня чи року допоможе відпочинок біля Дністра. Тут, далеко від міського шуму й метушні, на берегах однієї з найбільших річок України відчуєте потужний приплив життєвих сил і позитивного заряду енергії.

(098) 492-22-58, (066) 322-52-00
www.compass-tour.com.ua

БІБLIОТЕКА IM. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Центральну бібліотеку забезпечено якісним мультимедійним обладнанням, комп'ютерною технікою, електронними книгами та найновішою літературою.

вул. Підвальна, 6

ПЛАВАЛЬНИЙ БАСЕЙН «ПОСЕЙДОН» ДЮШС КМР

У басейні 6 плавальних доріжок довжиною по 25 метрів, , жіноча та чоловічі роздягальні, у кожній по 12 душових, 2 вишки висотою 3 та 5 метрів. Є балкон для глядачів, зал сухого плавання. На території також є спортивний майданчик та ігрове поле.

вул. Стуса, 11
т. 0667826958

1

31

ЛЬОДОВА АРЕНА

Льодову арену побудовано за державною цільовою соціальною програмою «Хокей України». У ній є:

- льодова аrena (200 осіб);
- глядацький зал (450 глядачів);
- приміщення для суддів та тренерів;
- ложа для представників ЗМІ;
- роздягальні для спортсменів та відвідувачів;
- медичний кабінет;
- прокат ковзанів; • буфет.

Проводять хокейні матчі різного рівня. Діє ДЮСШ хокею з шайбою. Льодова аrena має систему «відеогол».

**вул. Відоняка, 11а
т. (099) 336-01-93**

ПЕЙНТБОЛ

Це всесезонна гра для людей різного віку та статі, яка розвиває мислення, тактику, ініціативу та фізичну підготовку учасників. Бажаєте незабутньо та інтригуюче відсвяткувати своє свято чи корпоратив? Телефонуйте і ми для Вас це організуємо!

т. (098) 492-22-58, (066) 322-52-00

РІО

Дитячий центр розваг на два поверхи. Святкування дня народження для дітей (віком від 3 до 15 років).

Додатково: лазертаг, лазерний лабіринт, скеледром, тарзанка, аніматори.

3

Доставка піци містом.

**просп. Лесі Українки, 19 (4 поверх)
т. (095) 005-02-03**

4

4

КІНОЗАЛ «ЧАС КІНО»

Кінозал «Час кіно» відкрито 31 грудня 2016 року в палаці культури «Мінерал». Зал облаштовано зручними, комфортними кріслами (104 місця). Сучасна кінопроекційна апаратура у форматі 3D відповідає сьогоднішнім потребам відвідувачів. Для зручності та комплексного відпочинку у фое 1 поверху працює кав'яння, у меню якої попкорн, солодощі, кава, чай, смачні, хрусткі хот-доги.

**вул. Чорновола, 20 (ПК «Мінерал»)
т. для бронювання: (095) 015-72-40
email: kinozalchaskino@ukr.net
www.kino.kalushcultura.if.ua**

МІСЬКИЙ ПАРК КУЛЬТУРИ І ВІДПОЧИНКУ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

Парк як соціокультурний простір міста відомий ще з часів австрійського панування 1772-1918 рр. Це місце для до-звілля калушан та гостей міста. Традиційними є культурно-мистецькі заходи, що організовують у парку протягом року. У ньому є 10 одиниць атракціонної техніки, водні розваги, дитячий майданчик, чудова зона амфітеатру, де влітку організовують різноманітні заходи, демонструють фільми просто неба.

Для активного відпочинку розміщено скейтбайкпарк, облаштована «Стежка здоров'я», а також проводять заняття з йоги, є надувна гірка, водні розваги.

вул. С. Бандери, 28а

5

6

СЛУЖБИ ТАКСІ

СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ КОМПЛЕКС «АКВАТОРІЯ»

У комплексі є все необхідне для здоров'я:

- басейн «Велика чаша» довжиною 25 м, 6 доріжками, максимальною глибиною 4,5 м; окрім роздягальні для жінок і чоловіків; послуги тренерів; медичний кабінет;
- дитячий басейн (6x12) і окрім роздягальні для хлопчиків та дівчаток; спеціальний інвентар; ідеальні умови для заняття із малюками та немовлятами;
- послуги масажиста;
- дитяча кімната;
- послуги косметолога;
- три фітнес-зали (для заняття фітнесом, хореографією та йогою);
- спінбайкстудія;
- соляна кімната з підігрівом;
- зона саун із фінською, римською; контрастні ванни для ніг, два гігієнічні душі, зона відпочинку.

• Аквакафе.

вул. Дзвонарська, 4
т. (095) 587-99-33, (096) 587-99-33
сайт: www.aquatoria.if.ua

ДОМБРОВСЬКИЙ КАР'ЄР (ДОМБРОВСЬКЕ ОЗЕРО КАЛУСЬКЕ МОРЕ) —

затоплений соляний кар'єр у Калуші, що був з 1967 по 2003 рік місцем видобутку калієво-магнієвих солей. 2008 року розпочалося поступове затоплення відкритої шахти у зв'язку з припиненням роботи насосних станцій. Озеро площею близько 100 га, яка продовжує збільшуватися.

Лімниця	+38 (068) 900-02-11 +38 (050) 255-68-08
Експрес	+38 (098) 887-55-66 +38 (095) 153-44-33
ЕКОтаксі	+38 (067) 433-2-334 +38 (050) 373-08-77
VIP TAXI	+38 (050) 108-46-08 +38 (067) 340-26-40
ФОРСАЖ	+38 (050) 622-99-18 +38 (096) 241-76-56 +38 (093) 928-63-18
Уклон таксі	Через додаток або сайт: uklon.com.ua/online-order
Bolt	Через додаток або сайт: bolt.eu/uk-ua
Opti	579 або сайт: opti.global/alus

ДОВІДКА ТА ЕКСТРЕНІ СЛУЖБИ

КАЛУСЬКА МІСЬКА РАДА

МІСЬКРАЙОННИЙ ВІДДІЛ
ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВІ
ЦІВІЛЬНОГО СТАНУ

АВТОБУСНИЙ ВОКЗАЛ

АВТОСТАНЦІЯ

ЗАЛІЗНИЧНИЙ ВОКЗАЛ

МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬК»

МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ
«ЛЬВІВ» ІМЕНИ ДАНИЛА
ГАЛИЦЬКОГО

ТЕЛЕФОНИ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ
ТУРИСТИЧНИХ ГРУП
У ГІРСЬКИХ ПОШУКОВО-
РЯТУВАЛЬНИХ ВІДДІЛЕННЯХ
В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛ.

вул. І. Франка, 1, т.+38(067)4589330

email: kmrkontrol@kalushcity.gov.ua

м. Калуш, вул. Б. Хмельницького, 20

т. +38 (03472) 6-07-97

email: vcs@klif.minjust.gov.ua

вул. Привокзальна, 15, т. +38 (03472) 6-53-90

вул. Ринкова, 7а

0933599194 (міжнародні перевезення)

0662707955 (міжміські перевезення)

вул. Привокзальна, 2, т.+38 (03472) 6-23-16
(квиткова каса), 6-61-04 (черговий)

м. Івано-Франківськ

вул. Євгена Коновальця, 264а

т. +38 (0342) 728-348, сайт: www.ifo.aero

м. Львів, вул. Любінська, 168

т. +38 (03222) 9-81-12, сайт: www.lwo.aero

м. Івано-Франківськ, т.+38 (067) 342 04 92,
(094) 923 78 31, (0342) 54 18 31

м. Яремче, т. +38 (067) 342 04 94,
(094) 923 78 32, (0342) 54 18 32

с-ще Ворохта, т.+38 (067) 342 04 95,
(094) 923 78 34, (0342) 54 18 34

с-ще Верховина, т.+38 (067) 342 04 96,
(094) 923 78 36, (0342) 54 18 36

м. Косів, т. +38 (067) 342 04 97,
(094) 923 78 37, (0342) 54 18 37

с. Осмолода, т.+38 (067) 342 04 98

с-ще Вигода, т.+38 (067) 342 04 99,
(094) 923 78 41, (0342) 54 18 41

г. Піп Іван Чорногірський,+38 (094) 922 81 12,
(0342) 73 51 12

В ЕКСТРЕНИХ СИТУАЦІЯХ ТЕЛЕФОНУЙТЕ - 101